

A 88/3/4

ARREST VAN 26 JUNI 1989
in de zaak A 88/3

Inzake :

BELGISCH BUREAU VAN DE AUTOVERZEKERAARS

tegen

1. A. POTZ
2. GEMEENSCHAPPELIJK MOTORWAARBORGFONDS

Procestaal : Nederlands

ARRET DU 26 JUIN 1989
dans l'affaire A 88/3

En cause :

BUREAU BELGE DES ASSUREURS AUTOMOBILES

contre

1. A. POTZ
2. FONDS COMMUN DE GARANTIE AUTOMOBILE

Langue de la procédure : le néerlandais

HET BENELUX-GERECHTSHOF

in de zaak A 88/3

1. Gezien het arrest op 9 september 1988 door de eerste kamer van het Hof van Cassatie van België gewezen in de zaak rolnummer 5689 van VZW Belgisch Bureau van de Autoverzekeraars, gevestigd te Brussel, eiseres, tegen Potz Antonius, wonende te Ekeren, en Het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds, onderlinge verzekeringsvereniging, gevestigd te Brussel, verweerders, bij welk arrest, overeenkomstig artikel 6 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, vier vragen van uitleg van de artikelen 7, § 1, 3, van de Benelux-Overeenkomst van 24 mei 1966 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, 2, § 2, tweede lid, en 3, § 1, van de daarbij behorende Gemeenschappelijke Bepalingen, hierna genoemd Gemeenschappelijke Bepalingen, aan het Benelux-Gerechtshof worden gesteld;

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN :

2. Overwegende dat de feiten waarvan moet worden uitgegaan, overeenkomstig het arrest kunnen worden omschreven als volgt :

Op 3 december 1978 deed zich te Antwerpen een aanrijding voor tussen een voertuig Austin Princess met Britse nummerplaat, dat zijn gewone standplaats had in Groot-Brittannië, en een voertuig bestuurd door Antonius Potz. Het voertuig Austin Princess was op 25 september 1978 in Groot-Brittannië ontvreemd door een zekere Neville welke op 18 september 1979 aan die diefstal schuldig werd bevonden. Dat voertuig werd bij het ongeval ter plaatse gelaten door zijn bestuurder en zijn passagiers die de vlucht namen en nooit konden worden geïdentificeerd. Aangenomen wordt dat de verzekerde ingevolge de diefstal nooit meer de beschikking over het voertuig had.

TEN AANZIEN VAN HET VERLOOP VAN HET GEDING :

3. Overwegende dat Antonius Potz schadeloosstelling vorderde, waarbij de vraag rees of de civielrechtelijke aansprakelijkheid van de bestuurder van het gestolen voertuig, ingevolge het bepaalde in

artikel 3, § 1, van de Gemeenschappelijke Bepalingen, al dan niet van de verzekering is uitgesloten;

4. Overwegende dat het Hof van Beroep te Antwerpen oordeelde dat de aangevoerde diefstal niet afdoende is om de dekking van de verzekering uit te sluiten, nu volgens dat Hof daartoe als vereiste moet worden aangemerkt dat het bewijs geleverd wordt dat het gestolen motorrijtuig op het ogenblik van het ongeval bestuurd werd door de dief of de heler ervan; dat het hof van beroep dientengevolge besliste dat niet het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds dekking voor de schade moet verlenen, maar het Belgisch Bureau van de Autoverzekeraars;

5. dat tegen die beslissing door het Bureau cassatieberoep werd ingesteld;

6. Overwegende dat het Hof van Cassatie van België het Benelux-Gerechtshof verzoekt de navolgende vragen van uitleg van de artikelen 7, § 1, 3, van voornoemde Benelux-Overeenkomst, 2, § 2, tweede lid, en 3, § 1, van de Gemeenschappelijke Bepalingen te beantwoorden :

" 1. Moet artikel 3, § 1, van de Gemeenschappelijke Bepalingen, in verband met artikel 7, § 1, 3, van het Verdrag, voor zover het eerstgenoemde artikel van verplicht te verstrekken dekking uitsluit 'hen die zich door diefstal of geweldpleging de macht over het motorrijtuig hebben verschaft', in die zin worden uitgelegd dat mede van de verplicht te verstrekken dekking wordt uitgesloten de aansprakelijkheid van de bestuurder die met het motorrijtuig, waarvan vaststaat dat het korte of langere tijd voordien was gestolen, de schade heeft veroorzaakt en onbekend is gebleven, bij voorbeeld omdat hij gevlucht is ?"

" 2. Maakt het voor het antwoord verschil of het gestolen voertuig na de diefstal maar vóór het ongeval onder het meesterschap van de verzekeringnemer of van een niet van de dekking uitgesloten houder is teruggekeerd ?"

" 3. Maakt het voor het antwoord verschil of eventueel, naar nationaal recht inzake verzekering in het algemeen, geen dekking zou kunnen bestaan wanneer de aansprakelijke bestuurder onbekend respectievelijk onbepaalbaar is gebleven ?"

" 4. Maakt het voor het antwoord verschil of de bena-deelde staat voor een door de regering toegelaten verzekeraar, dan wel zich moet keren tegen een bureau als bedoeld in artikel 2, § 2, tweede lid, van de Gemeenschappelijke Bepalingen, omdat het betrokken motorrijtuig gewoonlijk in het buitenland is gestald ?"

7. Overwegende dat het Hof, overeenkomstig artikel 6, lid 5, van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, aan de ministers van Justitie van België, Nederland en Luxemburg, een door de griffier gewaarmerkt afschrift van het arrest van het Hof van Cassatie heeft gezonden;

8. Overwegende dat het Hof de partijen in de gelegenheid heeft gesteld schriftelijke opmerkingen te maken over de door het Hof van Cassatie gestelde vragen, van welke gelegenheid gebruik is gemaakt door het Belgisch Bureau van de Autoverzekeraars, dat een memorie heeft ingediend;

9. Overwegende dat de Plaatsvervangend Advocaat-Generaal Lenaerts op 4 januari 1989 schriftelijk conclusie heeft genomen;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT :

Ten aanzien van de eerste vraag :

10. Overwegende dat de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, als omschreven in artikel 3, § 1, van de Gemeenschappelijke Bepalingen, de burgerrechtelijke aansprakelijkheid moet dekken van iedere bestuurder van het verzekerde motorrijtuig; dat die verzekering vóór alles ter bescherming van de benadeelde dient; dat, blijkens voormelde bepaling en naar de bewoordingen van de desbetreffende Gemeenschappelijke Toelichting, de verzekering een zeer ruime strekking heeft, in dier voege dat van de verzekering slechts mag worden uitgesloten de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van degene die zich door diefstal of geweldpleging van het motorrijtuig meester heeft gemaakt en van degene die zonder geldige reden van het voertuig gebruik maakt in de wetenschap dat het gestolen is;

11. dat daaruit volgt dat uitsluiting van de verzekering eerst dan geoorloofd is wanneer vaststaat dat aan één van de voormelde voor uitsluiting gestelde voorwaarden is voldaan;

12. dat de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van een bestuurder van het gestolen verzekerde voertuig van wie niet blijkt, door welke oorzaak ook, dat hij zich in één van de bij artikel 3, § 1, bepaalde uitzonderingsgevallen bevindt, van de verzekering niet uitgesloten mag worden;

13. dat in dezen niets afdoet het bepaalde in artikel 7, § 1, 3, van de Benelux-Overeenkomst, dat alleen het recht op een schadeloosstelling beoogt te waarborgen ingeval de hierboven bedoelde uitsluiting van de verzekering zich voordoet;

14. Overwegende derhalve dat voormeld artikel 3, § 1, voor zover het van verplicht te verzekeren dekking uitsluit " hen die zich door diefstal of geweldpleging de macht over het motorrijtuig hebben verschaft ", niet in die zin kan worden uitgelegd dat mede van de verplicht te verstrekken dekking wordt uitgesloten de aansprakelijkheid van de bestuurder die met het motorrijtuig, waarvan vaststaat dat het korte of langere tijd voordien was gestolen, de schade heeft veroorzaakt en door welke oorzaak ook onbekend is gebleven;

Ten aanzien van de tweede vraag :

15. Overwegende dat deze vraag, gelet op het antwoord op de eerste vraag, ontkennend moet worden beantwoord;

Ten aanzien van de derde vraag :

16. Overwegende dat noch de Benelux-Overeenkomst noch de daarbij behorende Gemeenschappelijke Bepalingen de nationale wetgever bevoegdheid verlenen de strekking van artikel 3, § 1, van die bepalingen te beperken;

17. Overwegende dat het bij de beoordeling van die strekking dan ook geen verschil maakt of naar nationaal recht inzake verzekering in het algemeen geen dekking zou kunnen bestaan wanneer de aansprakelijke bestuurder onbekend respectievelijk onbepaalbaar is gebleven;

Ten aanzien van de vierde vraag :

18. Overwegende dat artikel 1 van de Gemeenschappelijke Bepalingen mede als verzekeraar aanwijst het bureau dat in het bij artikel 2, § 2, tweede lid, van die bepalingen bedoelde geval, belast is met de afwikkeling van de schade welke in België, in Luxemburg of in Nederland is veroorzaakt door motorrijtuigen die gewoonlijk in het buitenland zijn gestald; dat, zoals in de Gemeenschappelijke Toelichting betreffende voornoemd artikel 2 wordt

benadrukt, het nationale bureau alsdan ten opzichte van de benadeelde de rol van verzekeraar vervult;

19. Overwegende dat het voor het antwoord op de eerste vraag bijgevolg geen verschil maakt of de benadeelde staat voor een door de regering toegelaten verzekeraar, dan wel zich moet keren tegen het hierboven bedoelde bureau omdat het betrokken motorrijtuig gewoonlijk in het buitenland is gestald;

TEN AANZIEN VAN DE KOSTEN :

20. Overwegende dat het Hof, volgens artikel 13 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, de kosten moet vaststellen welke op de behandeling voor het Hof zijn gevallen;

21. dat op de behandeling voor het Hof geen kosten zijn gevallen;

22. Gelet op de conclusie van de Plaatsvervangend Advocaat-Generaal Lenaerts;

23. Uitspraak doende op de door het Hof van Cassatie van België bij arrest van 9 september 1988 gestelde vragen;

VERKLAART VOOR RECHT :

Ten aanzien van de eerste vraag :

24. Artikel 3, § 1, van de Gemeenschappelijke Bepalingen, voor zover het van verplicht te verstrekken dekking uitsluit "hen die zich door diefstal of geweldpleging de macht over het motorrijtuig hebben verschaft", kan niet in die zin worden uitgelegd dat mede van

de verplicht te verstrekken dekking wordt uitgesloten de aansprakelijkheid van de bestuurder die met het motorrijtuig, waarvan vaststaat dat het korte of langere tijd voordien was gestolen, de schade heeft veroorzaakt en door welke oorzaak ook onbekend is gebleven;

Ten aanzien van de tweede vraag :

25. In de hierboven omschreven omstandigheden maakt het geen verschil of het gestolen voertuig na de diefstal maar vóór het ongeval onder het meesterschap van de verzekeringnemer of van een niet van de dekking uitgesloten houder is teruggekeerd;

Ten aanzien van de derde vraag :

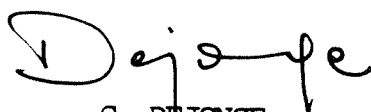
26. Voor het antwoord op de eerste vraag maakt het geen verschil of eventueel, naar nationaal recht inzake verzekering in het algemeen, geen dekking zou kunnen bestaan wanneer de aansprakelijke bestuurder onbekend respectievelijk onbepaalbaar is gebleven;

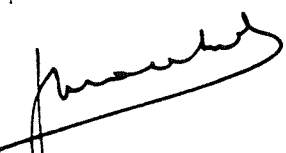
Ten aanzien van de vierde vraag :

27. Voor dat antwoord maakt het evenmin verschil of de benadeelde staat voor een door de regering toegelaten verzekeraar, dan wel zich moet keren tegen een bureau als bedoeld in artikel 2, § 2, tweede lid, van de Gemeenschappelijke Bepalingen omdat het betrokken motorrijtuig gewoonlijk in het buitenland is gestald;

Aldus gewezen door de heren R. Janssens, eerste vice-president, H.E. Ras, tweede vice-president, R. Soetaert, mevrouw J. Rouff, H.L.J. Roelvink, P. Kayser, rechters, P. Marchal, R. Everling, F.H.J. Mijnsen, plaatsvervangende rechters,

en uitgesproken ter openbare zitting te Brussel op 26 juni 1989 door de heer P. Marchal, voornoemd, in aanwezigheid van de heren H. Lenaerts, plaatsvervangend advocaat-generaal, en C. Dejonge, waarnemend hoofdgriffier.

C. DEJONGE

P. MARCHAL